

دستورالعمل اجرایی تعیین استاد راهنما و اخذ پایان نامه تحصیلات تکمیلی

مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان

دانشجویان تحصیلات تکمیلی بر اساس آیین نامه شماره ۲۱/۱۵۴ مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلفند در حین تحصیل خود پایان نامه تحقیقی با کیفیت مشخص شده در آیین نامه مذکور و دستورالعملهای اجرایی ذیل را بگذرانند و فراغت از تحصیل آنها در این مقطع تحصیلی منوط به گذراندن موفقیت آمیز پایان نامه خواهد بود. این دستورالعمل با هدف تعیین مراحل انتخاب استاد راهنما و نمره اخذ و اجرایی پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد در مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان تدوین شده است.

ماده ۱: دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد می توانند از نیمسال اول همزمان با شرکت در کلاسهای درسی خود، نسبت به آشنایی با موضوعات پژوهشی اساتید اقدام نمایند.

ماده ۲: دانشجویان می توانند در پایان نیمسال دوم با تکمیل فرم شماره ۱ و پیوست آن، استاد راهنما و موضوع پایان نامه خود را رسماً انتخاب نمایند. تأیید نهایی استاد راهنما و موضوع پایان نامه منوط به تأیید مدیر گروه مربوطه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است.

تبصره: شرایط استاد راهنما در بند ۴ ذکر شده است. لازم است انتخاب استاد راهنما و موضوع پیش از اخذ واحد پایان نامه صورت گیرد.

ماده ۳: در زمان انتخاب موضوع پایان نامه لازم است دانشجو با مراجعه به سایت های ایران داک (www.irandoc.ac.ir) و سیستم یکپارچه کتابخانه های دانشگاه آزاد اسلامی (www.sika.iau.ir)، کلید واژه های مربوط به عنوان پایان نامه را جستجو نماید تا از تکراری نبودن موضوع اطلاع یابد.

ماده ۴: استاد راهنما باید دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) در رشته مربوطه باشد. استاد راهنما از میان اعضاء هیأت علمی مؤسسه انتخاب می گردد. استفاده از سایر افراد غیر عضو هیأت علمی مؤسسه به شرط تأیید در شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه بلا مانع خواهد بود. در این موارد، کلیه مسئولیتهای مربوط به انجام مذاکره اولیه، انتخاب موضوع و پیگیری های بعدی در جهت پیشرفت مناسب پایان نامه بر عهده دانشجو است. به همین منظور طرح موضوع پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) دانشجو در شورای تحصیلات تکمیلی منوط به ارائه فرم مربوطه از سوی دانشجو و تأیید استاد راهنما و مدیرگروه مربوطه خواهد بود.

تبصره: در مواردی که استاد راهنما از خارج از مؤسسه انتخاب می گردد، در صورت تشخیص مدیرگروه، دانشجو ملزم است از میان اعضاء هیأت علمی مؤسسه استاد راهنمای دوم یا مشاور انتخاب نماید.

ماده ۵: دانشجو می تواند علاوه بر استاد راهنما، استاد مشاور نیز داشته باشد. استاد مشاور بنا به پیشنهاد استاد راهنما از میان اعضاء هیأت علمی مؤسسه یا اساتید مدعو خارج از مؤسسه که دارای مدرک دکتری باشند، انتخاب می گردد. مشاور می تواند از میان افراد پیشکسوت صاحب نظر در موضوع پایان نامه انتخاب گردد. در خصوص اینگونه اساتید مشاور، داشتن درجه دکتری الزامی نخواهد بود و استاد مشاور می تواند از اساتید با مرتبه مربی یا حداقل ده سال سابقه کار انتخاب شود. در این مورد تأیید اولیه استاد مشاور بر عهده مدیر گروه است و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی نهایی خواهد شد.

تبصره: در خصوص زمینه های تحقیقاتی خاص یا بین رشته ای امکان انتخاب دو استاد راهنما با نسبت اشتراک برابر یا سایر نسبتها وجود دارد. اینگونه موارد در فرم شماره ۱ بایستی لحاظ گردد.

ماده 6: دانشجو پس از انتخاب استاد راهنما و موضوع پایان نامه می تواند تنظیم فرم شماره ۴ پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) را طبق الگوی مربوطه اقدام نماید.

ماده ۷ : لازم است دانشجو پس از اخذ درس پایان نامه (در زمان انتخاب واحد) پروپوزال را که به تأیید استاد راهنما و مشاور رسیده است را برای بررسی به مدیرگروه ارائه نماید. پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) در صورت تأیید مدیرگروه به شورای تحصیلات تکمیلی ارائه می شود.

ماده ۸ : اخذ واحد پایان نامه پس از گذراندن دروس صورت می گیرد. دانشجو در صورتی مجاز به اخذ واحد پایان نامه است که کلیه دروس خود را گذرانده باشد یا به صورت همزمان آخرین دروس خود را با واحد پایان نامه اخذ نماید. در این حالت رعایت سقف واحدها طبق آیین نامه آموزشی الزامی است.

تبصره: اگر دانشجو از درسی مردود شده باشد و در نیمسال اخذ پایان نامه درس مربوطه ارائه نشود، برای اخذ درس پایان نامه لازم است درخواست خود را به شورای تحصیلات تکمیلی ارائه نماید تا مورد بررسی قرار گیرد.

ماده ۹ : پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) دانشجو پس از تأیید مدیرگروه و شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه قطعیت می یابد. در این مورد نتیجه نهایی پس از تصویب نهایی پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) به اطلاع استاد راهنما و دانشجو رسانده می شود.

ماده ۱۰ : حداقل فاصله زمانی از تصویب نهایی پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی تا زمان برگزاری جلسه دفاع شش ماه است و دفاع در زمان کوتاهتر ممکن نیست.

ماده ۱۱ : چنانچه زمان جلسه دفاع از پایان نامه دانشجو، در نیمسال بعد از نیمسال اخذ واحد پایان نامه قرار گیرد، دانشجو لازم است در ابتدای نیمسال بعدی درس ادامه پایان نامه اخذ نماید و برای آن نیمسال شهریه ثابت پرداخت نماید.

تبصره : در صورت نیاز به زمان بیشتر برای دفاع بیش از زمان مندرج در ماده ۱۱ و در صورت وجود سنوات آموزشی مجاز، تشخیص اخذ مجدد درس ادامه پایان نامه در صورت تقاضای دانشجو و تأیید استاد راهنما و مدیرگروه بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است. در صورت تأیید شورا برای حالت فوق اگر به هر دلیل زمان دفاع به نیمسالهای بعدی منتقل شود در هر نیمسال تحصیلی جدید پرداخت شهریه ثابت نیمسال تحصیلی مربوطه الزامی است. در این حالت رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی طبق آیین نامه آموزشی تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد، الزامی است.

ماده ۱۲ : پس از تکمیل فعالیتهای پژوهشی در قالب پایان نامه، دانشجو فرم آمادگی برای دفاع را به تأیید استاد راهنما می رساند و به همراه یک نسخه از پایان نامه و مقالات مستخرج از پایان نامه به مدیرگروه و اساتید داور ارائه می نماید. انجام جلسه دفاع منوط به تأیید مدیرگروه و کسب مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی است.

ماده ۱۳ : انتخاب اساتید داور به پیشنهاد مدیرگروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است.

ماده ۱۴ : ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاع توسط هیأت داوران متشکل از استاد راهنما، استاد مشاور (در صورت انتخاب استاد مشاور در پروپوزال (طرح تحقیق پایان نامه) و ۲ نفر اساتید داور و نماینده تحصیلات تکمیلی انجام می گیرد.

تبصره : نماینده تحصیلات تکمیلی صرفاً دبیر جلسه است و حق اعطای امتیاز را ندارد.

ماده ۱۵ : در صورتی که پایان نامه از نظر هیأت داوران غیرقابل قبول تشخیص داده شود دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیأت داوران تعیین می کنند از آن دفاع نماید. در این مورد تبصره ماده ۱۱ لحاظ می گردد.

ماده ۱۶ : دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کند از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می شود.

ماده ۱۷ : نمره پایان نامه براساس شاخص های کیفیت علمی، کیفیت نگارش، کیفیت دفاع شفاهی و گزارشهای ۲ ماهه توسط هیأت داوری ارزیابی می‌گردد.

ماده ۱۸ : کیفیت علمی براساس شاخص های تحقیق، تجزیه و تحلیل مطالب، میزان تحقق اهداف پایان‌نامه، بحث در نتایج و پیشنهادات آتی، توانایی در پاسخ گویی به سوالات و مقاله ارزشیابی می‌گردد. **تبصره :** رنگ جلد پایان نامه آبی سرمه ای می باشد. دانشجو قبل از تایپ و صحافی پایان نامه باید فرمت آن را از دفتر گروه تهیه و پایان نامه خود را مطابق با آن تهیه نماید.

ماده ۱۹ : کیفیت نگارش براساس شیوه تنظیم و ترتیب مطالب در پایان نامه، میزان رعایت نکات دستورزبان و کیفیت جداول، اشکال و مراجع ارزشیابی می‌گردد. همچنین حداکثر نمره ارزشیابی برای کیفیت نگارش ۳ نمره می باشد. حداکثر نمره برای ارزشیابی گزارشهای ۳ ماهه ۱ نمره می باشد. چنانچه دانشجو از ارائه این گزارشها به هر دلیل خودداری نماید، نمره ارزشیابی به دانشجو تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۲۰ : جمعاً ۲ نمره از امتیاز کیفیت علمی پایان نامه متعلق به مقالات مستخرج شده از آن می‌باشد. امتیاز این مقالات مطابق با مفاد مندرج در جدول ۱ توزیع می‌گردد. برای اعطای نمره ارائه یک نسخه از مقاله به همراه تأییدیه پذیرش از دبیرخانه کنفرانس یا مجله و CD یا پروسینگ کنفرانس الزامی است.

جدول ۱- نحوه توزیع نمره مقالات مستخرج از پایان نامه

نوع مقاله	کنفرانس ملی	کنفرانس بین المللی	مجلات علمی- ترویجی	مجلات علمی- پژوهشی	مجلات ISI
امتیاز قابل اخذ	۰/۵	۱	۰/۵	۲	۳
تعداد قابل قبول	۲	۱	۲	۲	-

تبصره ۱: رعایت فرمت نگارش مقاله و آدرس دهی عنوان نویسندگان (affiliation) طبق فرمت آیین نامه پژوهشی مؤسسه الزامی است. به مقالاتی که این مورد را رعایت نکنند نمره تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۲: در مقالات مستخرج از پایان نامه صرفاً نام استاد راهنما، استاد مشاور و دانشجو به عنوان نویسنده در مقالات ذکر شود به مقالاتی که این مورد را رعایت نکنند امتیازی تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۳ : مقالات ارائه شده لازم است به تأیید استاد راهنما برسد و استاد راهنما و دانشجو مسئولیت علمی مقاله را بپذیرند. بررسی و اعطای نمره به مقاله بر عهده مدیرگروه است.

تبصره ۴ : دانشجو باید در زمان اعلام آمادگی برای دفاع نسخه ای از مقالات و مدارک مربوطه را همراه پایان نامه به دفتر تحصیلات تکمیلی ارائه نماید. به دانشجویانی که در زمان دفاع، مقاله خود را ارائه ننمایند، در صورت عدم وجود مشکل سنوات آموزشی، نظام وظیفه و در صورت درخواست دانشجو، حداکثر دو ماه (از زمان جلسه دفاع) برای ارائه مقاله پذیرفته شده فرصت داده می‌شود و در صورت عدم استفاده از این فرصت نمره نهایی به آموزش اعلام می‌شود. در هر حالت تاریخ دفاع تاریخ فارغ التحصیلی دانشجو است.

تبصره ۵ : مقالات تهیه و ارائه شده بر اساس این دستورالعمل جزء وظایف دانشجو و استاد راهنما و مشاور بوده و شامل پرداخت تشویق مقالات نمی‌گردد. لیکن در مورد مقالات ISI سقف وجود نداشته و شامل آیین نامه تشویق مقالات خواهد شد.

ماده ۲۱ : نمره و درجه پایان نامه به شرح زیر می باشد:

نمره از ۱۹ تا ۲۰ : عالی

نمره از ۱۸ تا ۱۸/۹۹ : بسیار خوب

نمره از ۱۶ تا ۱۷/۹۹ : خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۵/۹۹ : قابل قبول

نمره کمتر از ۱۴ : مردود (غیرقابل قبول)

ماده ۲۲ : کلیه حقوق مالکیت مادی و معنوی پایان نامه دانشجو و مقالات مستخرج از آن مربوط به مؤسسه می باشد.

ماده ۲۳ : این آیین نامه در دوازدهمین جلسه شورای تحصیلات تکمیلی مورخ ۹۲/۴/۱ در ماده ۲۳ و ۲ تبصره به تصویب رسید و از این تاریخ به بعد به مدت یکسال دارای اعتبار و لازم الاجراء می باشد و پس از آن قابل بازنگری و تمدید است.